

ספר יונה ומקומו באסופה הנבואית

The book of Yonah and Its Inclusion in the Prophetic Canon

Introduction:

Sefer Yonah raises a host of challenges, including¹:

- 1) Why would ה' send a prophet to speak to any other nation?
- 2) Why would He send a prophet specifically to save the Assyrians, a few decades before their successful destruction of מלכות ישראל?
- 3) Yonah's behavior is troubling:
 - a. His flight from God
 - b. His behavior on the ship
- 4) The people of נינוה's response is unusually impressive, considering:
 - a. יונה is a foreigner, who declares a simple statement of imminent destruction
 - b. The people accept it at face value and engage in תשובה, as if...
 - i. They understand Who is going to destroy them
 - ii. Why they are going to be destroyed
 - iii. That the edict can be averted
 - iv. What they have to do to avert it
 - c. Their call to have everyone, including animals, fast and "cry out to God"

A larger question is what ספר יונה is doing among the נביאים; each of their books is a collection of prophetic pronouncements, with messages for their own audience and for generations...yet besides the five words: עוד ארבעים יום ונינוה נהפכת, there are no prophetic statements here?

(1) יונה ד, ב
 ויתפלל אל-ה' ויאמר אנה ה' הלא-אני דבתי עד-היותי על-אדמתיה על-כן קדמתי לברוח תרשישה
 כי ידעתי כי אתה אל-חנן ורחום ארך אפים ורב-חסד ונחס על-הרעה:

(2) שמות לד, 1-2
 (1) ויעבד ה' על-פניו ויקרא ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפים ורב-חסד ואמת:

(3) יונה ד, ה-יא
 (ה) ויצא יונה מן-העיר וישב מקדם לעיר ויעש לו שם סכה וישב תחתיה ביצל עד אשר יראה מה-יהיה בעיר: (ו) וימן ה'-אלהים קוקיון ויעלו מעל ליונה להיות צל על-ראשו להציל לו מרעתו וישמח יונה על-הקוקיון שמחה גדולה: (ז) וימן האלהים תולעת בעלות השחר למחרת ותך את-הקוקיון וייבש: (ח) ויהי בזרח השמש וימן אלהים רוח קדים חרישית ותך השמש על-ראש יונה ויתעלף וישאל את-נפשו למות ויאמר טוב מותי מחי: (ט) ויאמר אלהים אל-יונה הרייטב חרה-לך על-הקוקיון ויאמר היטב חרה-לי עד-מות: (י) ויאמר ה' אתה חסד אשר לא-עמלת בו ולא גדלתו שבן-לילה היה ובן-לילה אבד: (יא) ואנני לא אחוס על-נינוה העיר הגדולה אשר יש-בה הרבה משתנים עשורה רבו אדם אשר לא ידע בין-ימינו לשמאלו ובהמה רבה:

God's Lesson; compassion trumps **absolute** integrity

¹ With a nod to Ira Gershwin

4 יונה א, יג

(י) וייראו האנשים ידאָה גדולה ויאמרו אליו מה זאת עשית כי ידעו האנשים כי מלפני ה' הוא ברח כי הגיד להם: (יא) ויאמרו אליו מה נעשה לך וישתק הם מעלינו כי הם הולך וסער: (יב) ויאמר אליהם שאוני והטילני אל הים וישתק הם מעליכם כי יודע אני כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם: (יג) ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו כי הם הולך וסער עליהם:

The sailors act heroically to try to spare Yonah

5 יונה ב, א-יא

(א) וימן ה' דג גדול לבלע את יונה ויהי יונה במעי הדג שלשה ימים ושלשה לילות: ... (יא) ויאמר ה' לדג ויקא את יונה אל היבשה:

...and God spares Yonah

6 יונה ג, ז-י

(ז) ויזעק ויאמר בנינוה מטעם המלך וגדליו לאמר האדם והבהמה הבקר והצאן אל יטעמו מאומה אל ירעו ומים אל ישנתו: (ח) ויתכסו שקים האדם והבהמה ויקראו אל האלהים בחזקה וישבו איש מדרפו הרעה ומן החמס אשר בכפיהם: (ט) מירודע ישוב ונחם האלהים ושב מחרון אפו ולא נאבד: (י) וירא האלהים את מעשיהם כי שבו מדרך הרעה וינחם האלהים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה:

The people of Nineveh react instinctively, mending their ways and praying for forgiveness

7 ירמיהו כו, א-ב

(א) בראשית ממלכת יהויקים בראשיתיהו מלך יהודה היה הדבר הזה אל ירמיהו מאת ה' לאמר: (ב) כה אמר ה' אלי עשה לך מוסרות ומטות ונתתם על צווארך:

8 ירמיהו כו, ו-ח

(ו) ועתה אנכי נתתי את פל הארצות האלה ביד נבוכדנאצר מלך בבל עבדי וגם את חית השדה נתתי לו לעבדו: (ז) ועבדו אתו כל הגוים ואת בנו ואת בן בנו עד באעת ארצו גסה הוא ועבדו בו גוים רבים ומלכים גדלים: (ח) והיה הגוי והממלכה אשר לא יעבדו אתו נבוכדנאצר מלך בבל ואת אשר לא יתן את צווארו בעל מלך בבל בחרב וברעב וברב אפקוד על הגוי ההוא נאסה' עד תמי אתם בידו:

Jeremiah is commanded to wear a yoke, symbolizing the Divinely ordained subjugation to Babylonia

9 ירמיהו יח, א-ו

(א) הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה' לאמר: (ב) קום וירדת בית היוצר ושמה אשמינך את דבר: (ג) וארד בית היוצר והנהו והנהה הוא עשה מלאכה על האבנים: (ד) ונשתת הכלי אשר הוא עשה בחמר ביד היוצר ושב ועשהו כלי אחר כאשר יצר בעיני היוצר לעשות: פ (ה) והיה דבר ה' אלי לאמור: (ו) הכיוצר הזה לא אוכל לעשות לכם בית ישראל נאסה' הנה כחמר ביד היוצר כן אתם בידי ישראל

Jeremiah goes to the potter's workshop and sees his creative-destructive-recreative actions; 'ה' uses this as a lesson "I am the potter..."

10 ישעיהו כ, א-ד

(א) בשנת בא תרתן אשדוד בשלח אתו סרגז מלך אשור וילחם באשדוד וילכדה: (ב) בעת ההיא דבר ה' ביד ישעיהו כן אמר לך ופתחת השק מעל מתניך ונעלך תחליץ מעל רגליך ויעש כן הלך ערום ויחף: ס (ג) ויאמר ה' כאשר הלך עבדי ישעיהו ערום ויחף שלש שנים אות ומופת על מצרים ועל בוש: (ד) כן ינהג מלך אשור את שבי מצרים ואת גלות בוש נערים וזקנים ערום ויחף ויחשיפי שת ערות מצרים:

Isaiah is commanded to walk around barefoot, to symbolize how Assyria will treat their captives

11 יחזקאל ד, ח-י

(א) ואתה כן אדם קח לך לבנה ונתתה אותה לפניך וחקות עליה עיר את ירושלים: (ב) ונתתה עליה מיצור ובנית עליה דיוק ושפכת עליה סללה ונתתה עליה מחנות ושים עליה פרים סביב: (ג) ואתה קח לך מחבת ברזל ונתתה אותה קיר ברזל בינך ובין העיר והכינתה את פניך אליה והייתה במצור וצרת עליה אות היא לבית ישראל: (ד) ואתה שכב על צדך השמאלי ושממת את עון בית ישראל עליו מספר הימים אשר תשכב עליו תשא את עונם: (ה) ואני נתתי לך את שני עונם למספר ימים שלש מאות ותשעים יום ונשאת עון בית ישראל: (ו) וכלית את אלה וישכבת על צדך הימני שנית ונשאת את עון בית יהודה ארבעים יום לשנה יום לשנה נתתיו לך: (ז) ואל מצוד ירושלים תבין פניך וזרעך חשופה ונבאת עליה: (ח) והנה נתתי עליך עבותים ולא תהפך מצודך אל צדך עד פלוחת ימי מצורך:

12 הושע א, א-א

(א) דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזיהו יותם אחו ויחזקיה מלכי יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל: (ב) תחלת דבר ה' בהושע פ ויאמר ה' אל הושע לך קח לך אשת זנונים וילדי זנונים כי יזנה תזנה הארץ מאחרי ה': (ג) וילך ויקח את גמר בת דבגלים ותהר ותלד לו בן: (ד) ויאמר ה' אליו קרא שמו ירעאל כי עוד מעט ופקדתי את דמי וירעאל על בית יהוא והשפתי ממלכות בית ישראל: (ה) והיה ביום ההוא ושבתי את קשת ישראל בעמק ירעאל: (ו) ותהר עוד ותלד בת ויאמר לו קרא שמה לא רחמה כי לא אוסוף עוד ארחם את בית ישראל כי נשאת אשה להם: (ז) ואת בית יהודה ארחם והושעתים בה' אלהיהם ולא אושיעם בקשת וחרב ובמלחמה בסוסים ובפרשים: (ח) ותגמל את לא רחמה ותהר ותלד בן: (ט) ויאמר קרא שמו לא עמי כי אתם לא עמי ואנכי לא אהיה לכם: